

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут



МАУП

Кафедра Правознавство



Схвалено на засіданні кафедри
Правознавство
Протокол № 1 від 26 __08__2025 р.
Завідувач кафедри

Олександр ПАТЛАЧУК

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПРАВА ТА АНТИКОРУПЦІЙНЕ
ЗАКОНОДАВСТВО»***

Спеціальності: **051 Економіка**

Освітнього рівня: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньої програми: **«Економіка»**

Спеціалізація: _____

Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Патлачук Олександр Васильович – доктор юридичних наук,
доцент кафедри Правознавство

Викладач:

Патлачук Олександр Васильович – доктор юридичних наук,
доцент кафедри Правознавство

Силабус розглянуто на засіданні кафедри Управління персоналом
економіки праці та публічного управління

Протокол № 1 від « 26 » 08 2025р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Основи права та антикорупційне законодавство
Шифр та назва спеціальності	051 Економіка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 год. Лекції: 26 год. Практичні заняття: 26 год. Самостійна робота: 68 год.
Термін вивчення дисципліни	II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://chern.maup.com.ua/opp-ekonomika-pershij-bakalavrskij-riven/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

<i>Патlachук Олександр Васильович</i>	
Науковий ступінь	Доктор юридичних наук
Вчене звання	-
Посада	Завідувач кафедри Правознавство, доцент
Дисципліни, які викладає НПП	Теорія держави і права, Конституційне право України, Податкове право, Природоресурсне право, Римське право
Напрями наукових досліджень	Право
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0003-2245-4030 Профіль Google Академія: https://scholar.google.com.ua/citations?user=AsZHdzwAAAJ&hl=uk&oi=sra
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	-
Контактний тел.	-
Портфоліо викладача на сайті кафедри	https://chern.maup.com.ua/wp-content/uploads/2025/01/2024_patlachuk-o.v.-portfolio-maup.pdf

1. Структура курсу

1.1. Коротка анотація до дисципліни.

Дисципліна «Основи права та антикорупційне законодавство» є обов'язковим компонентом підготовки здобувачів вищої освіти і надає можливість для здобувачів отримати цікавий досвід у застосуванні норм законодавства України при вирішенні спірних питань, що пов'язані, в першу чергу, з порушенням прав і свобод людини. Дисципліна

спрямована на формування у здобувачів: навиків критично-юридичного способу мислення, коректного пошуку, підбору та практичного застосування чинних нормативно-правових актів, критичного аналізу й осмислення змісту нормативно-правових і правозастосувальних актів.

Навчальна мета програми «Правознавство» - формування у здобувачів знань та умінь правильно оцінювати конкретні правові явища, знати та вміти професійно застосовувати відповідне національне законодавство.

Для вирішення завдань, передбачених програмою, визначені такі методи активного навчання: проблемні лекції, семінари і тематичні дискусії, модульні контрольні роботи.

1.2. Мета та завдання дисципліни.

Метою дисципліни «Основи права та антикорупційне законодавство» є придбання студентами високого рівня знань з основ функціонування і організації права, основних навичок засад галузей права, що надають змоги вирішення правових питань з позиції діючого законодавства.

1.3 Завдання вивчення дисципліни:

навчити студентів розуміти систему права в законодавстві України; сформувати у студентів здатність аналізувати особливості організації державної влади в Україні;

навчити студентів орієнтуватися в системі джерел права України; сформувати вміння визначати нормативно-правові акти, нормами яких регулюються правовідносини.

1.4 Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити:

Для вивчення курсу здобувачі потребують базових знань з нормативних дисциплін достатніх для сприйняття категоріального апарату дисципліни.

Постреквізити:

Після завершення курсу здобувачі набувають знань, умінь і навичок, які стануть основою для подальшого навчання, професійного зростання та виконання будь-яких навчальних завдань, передбачених в основних та вибіркових компонентах даної ОПП.

1.5. Програмні компетентності (загальні (ЗК); спеціальні (СК)):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК15. Здатність використовувати знання та навички з базової загально-військової підготовки, необхідні для виконання конституційних обов'язків щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

1.6 Очікувані результати навчання (РН).

РН1 Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

РН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

РН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

РН25. Застосовувати знання та навички з базової загальновійськової підготовки, необхідні для виконання конституційних обов'язків щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

2. Зміст навчальної дисципліни

Курс складається з **двох змістових модулів**. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та практичної частин:

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПРАВОВИХ ЗНАТЬ

Тема 1. Право як соціальний регулятор суспільних відносин

Поняття, ознаки та функції права

Місце права в системі соціальних норм

Принципи права та їх значення для правової держави

Тема 2. Система права та джерела права України

Галузі, інститути та норми права

Джерела (форми) права

Конституція України як основа правової системи

Тема 3. Правовий статус особи та механізми захисту прав

Права, свободи та обов'язки людини і громадянина

Юридична відповідальність: поняття та види

Судовий та позасудовий захист прав

МОДУЛЬ 2. АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПРАКТИКА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ

Тема 4. Корупція як соціально-правове явище

Поняття та ознаки корупції
Причини та наслідки корупційних проявів
Міжнародні стандарти протидії корупції

Тема 5. Антикорупційне законодавство України

Система антикорупційних нормативно-правових актів
Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення
Обмеження та заборони, пов'язані з запобіганням корупції

Тема 6. Механізми запобігання та протидії корупції

Антикорупційні органи України та їх повноваження
Декларування доходів та конфлікт інтересів
Юридична відповідальність за корупційні правопорушення

3. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноживаних програм та операційних систем, таких, як програми презентацій Microsoft PowerPoint, Open Office Impress, мультимедійний проєктор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ здобувачів вищої освіти до Інтернету.

4. Форми і методи навчання

Основними формами занять із навчальної дисципліни «Основи права та антикорупційне законодавство» є практичні заняття та самостійна робота здобувачів вищої освіти.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, групові проєкти та кейс-завдання.

Здобувачі освіти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально.

Програмою курсу також передбачено **індивідуальні завдання**.

5. Система оцінювання та вимоги (критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують)

Оцінювання знань здійснюється відповідно до:

1. Положення про організацію освітнього процесу в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <https://surl.li/bpxlbi>

2. Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/fkfyee>

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Розрахунок балів (ЗМ1, ЗМ2)

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Максимальна к-сть балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування та робота на семінарських (практичних) заняттях	2	6	12
Виконання завдань для самостійної роботи	2	9	18
Виконання модульної роботи	20	2	40
Виконання ІНДЗ	30	1	30
Екзамен			40
Разом: коефіцієнт ділення 1,4			140
Разом			100

5.1 Відвідування та робота на семінарських (практичних) заняттях та критерії їх оцінювання

Під час вивчення курсу виконується *робота на семінарських (практичних) заняттях по кожній з 6 тем.*

Критерії оцінювання:

правильність відповідей та розрахунків – від 0 до 1,5 балів;

відповідність оформлення практичних робіт вимогам – 0,5 бали (враховуються лише за умови нарахування балів за правильність відповідей та розрахунків).

Максимальна кількість балів за одну роботу – **2 бали.**

Максимальна кількість балів за семінарські (практичні) заняття по курсу – **12 балів.**

Зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p style="text-align: center;">Тема 1. Право як соціальний регулятор</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття:</p> <p style="text-align: center;">Аналіз життєвих ситуацій, у яких право взаємодіє з іншими соціальними нормами (мораль, традиції, корпоративні правила). Завдання: визначити, які норми регулюють ситуацію та обґрунтувати роль права.</p>	4
2	<p style="text-align: center;">Тема 2. Система та джерела права України</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття:</p> <p style="text-align: center;">Робота з нормативно-правовими актами. Завдання: визначити галузь права, юридичну силу та сферу дії запропонованих нормативних актів.</p>	6
3	<p style="text-align: center;">Тема 3. Правовий статус особи</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття:</p> <p style="text-align: center;">Розв'язання правових кейсів щодо порушення прав людини. Завдання: визначити порушене право, спосіб його захисту та можливі правові наслідки.</p>	4

4	<p>Тема 4. Корупція як соціально-правове явище Практичне заняття: Обговорення та аналіз типових корупційних ситуацій. Завдання: ідентифікувати корупційні ризики та визначити їх негативні наслідки.</p>	4
5	<p>Тема 5. Антикорупційне законодавство України Практичне заняття: Аналіз положень антикорупційного законодавства. Завдання: визначити суб'єктів відповідальності та вид юридичної відповідальності у запропонованих ситуаціях.</p>	4
6	<p>Тема 6. Механізми запобігання корупції Практичне заняття: Моделювання дій посадової особи у разі виникнення конфлікту інтересів. Завдання: розробити алгоритм правомірних дій відповідно до чинного законодавства.</p>	4
Усього за навчальною дисципліною		26

Під час вивчення курсу виконуються завдання для самостійних робіт по запропонованих нижче темах.

Критерії оцінювання:

змістовність – 1 бал.

відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бал.

Максимальна кількість балів за одиницю самостійної роботи – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу по курсу – 18 балів.

Зміст завдань для самостійної роботи здобувача (СРЗ)

Пропоновані теми тез доповідей (реферату, статті) з курсу:

1. Право і держава: їх взаємозв'язок у сучасному суспільстві.
2. Конституційні принципи правової системи України.
3. Основні права і свободи людини та громадянина: міжнародні та національні стандарти.
4. Юридична відповідальність: поняття, підстави та види.
5. Судова система України та механізми захисту прав людини.
6. Корупція як загроза демократичному розвитку держави.
7. Міжнародний досвід запобігання та протидії корупції.
8. Система антикорупційних органів України та їх повноваження.
9. Конфлікт інтересів і фінансовий контроль як інструменти запобігання корупції.

Вимоги до написання рефератів.

Реферат є формою самостійної роботи здобувача, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни.

Тему реферату здобувач визначає за першою буквою за списком групи.

В окремих випадках здобувач може самостійно запропонувати та

розробити тему реферату, попередньо обговоривши її з викладачем.

Структура, зміст і тема рефератів визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи:

- вибір теми;
- розробка плану;
- ознайомлення з рекомендованою літературою;
- написання та оформлення роботи.

При написанні реферату та його оформленні варто керуватися такими критеріями:

- обґрунтування вибраної теми;
- опрацювання відповідної літератури;
- наявність авторського розділу;
- наявність списку використаних джерел.

Цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаних джерел. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати по тексту у квадратних дужках, наприклад [15, с. 74], 15 – це порядковий номер джерела у списку літератури, а 74 – сторінка із вказаного джерела.

Реферат має складатися із вступу (актуальність теми, предмет, об'єкт, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаних літературних джерел.

Загальний обсяг реферату – до 20 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1 см.).

Слід мати на увазі, що головною вимогою до реферату є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

5.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Проведення модульного контролю з дисципліни здійснюється у формі виконання завдань модульної контрольної роботи.

Модульний контроль проходить у два етапи:

1 етап – виконання письмових завдань.

2 етап – перевірка та оцінювання результатів викладачем: відповіді оцінюються за критеріями відповідності, повноти, коректності та логічності викладу.

Характеристика завдань.

Загальна максимальна можлива кількість балів за 1 модульну контрольну роботу - 20 балів.

Час на виконання.

На виконання всього контрольного завдання відводиться **2 академічні години.**

Мінімальний поріг.

Для успішного складання модульного контролю здобувач повинен

набрати не менше 12 балів (60% від максимальної кількості).

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

Бали	Процент виконання	Результат
19-20	91-100%	Зараховано
16-18	83-90%	
14-15	76-82%	
13	60-75%	
12	60-67%	
0-11	< 60%	Не зараховано

5.4 Індивідуальні завдання та критерії їх оцінювання

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Основи права та антикорупційного законодавства» є формою самостійної роботи здобувача і виконуються в наступному вигляді:

1. Есе, тези доповідей, наукова стаття в фаховому збірнику, участь в наукових конференціях тощо.

2. Участь в програмах неформальної/інформальної освіти, проходження онлайн курсу від Prometheus тощо.

Під час виконання ІНДЗ оцінюються такі компоненти:

- Слайди до відповіді/презентації – 5 балів
- Повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 10 балів
- Якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль – 5 бали
- Самостійність та креативність – 10 балів

Максимальна кількість балів - 30 балів.

5.5 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Екзамен. Відбувається згідно з «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/fkfyue>

Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю:

1. Поняття, ознаки та функції права.
2. Право в системі соціальних норм.
3. Система права України: галузі та інститути.
4. Джерела (форми) права та їх ієрархія.
5. Конституція України як основа правової системи держави.
6. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина.
7. Юридична відповідальність: поняття, підстави та види.

8. Механізми судового та позасудового захисту прав людини.
9. Поняття корупції та її основні ознаки.
10. Причини та наслідки корупції для держави і суспільства.
11. Міжнародні стандарти та принципи протидії корупції.
12. Система антикорупційного законодавства України.
13. Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення.
14. Антикорупційні органи України та їх повноваження.
15. Конфлікт інтересів і фінансовий контроль як інструменти запобігання корупції.

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Політика курсу:

Здобувачі вищої освіти дотримуються правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Північноукраїнського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»»):

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувача під час практичних занять;
- робота в команді;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача;
- презентації та доповіді мають бути авторськими та оригінальними;
- вся література, яку здобувачі не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Не допустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими

мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів); списування та плагіат.

Список літератури

Основні джерела:

1. Балюк Г.І. Правознавство : підручник відп. ред. О. В. Дзера. К.: Юрінком Інтер, 2019. 632 с.
2. Герц А.А. Правознавство: навч. посіб. / Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2017. 278 с.
3. Правознавство: підручник відп. ред. д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України О.В. Дзера; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. 11-те вид., перероб. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 629 с.
4. Правознавство: навч. посіб. / Мирошніченко В.О. та ін.; за ред. Д.В. Каменського, В.О. Мирошніченка; Бердян. держ. пед. ун-т. - Київ : Центр учбової літератури, 2018. 286 с.

Додаткові:

Допоміжна

1. Господарське право України : підручник : у 2 ч. Ч. 1 / [Андреєва О. Б., Жорнокуй Ю. М., Гетманець О. П. та ін.]. 2-ге вид., зі змін. та випр. Х. : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2016.–324 с. URL: file:///C:/Users/1/Desktop/Downloads/BysUabUJkRSGQEDIczkj9QTK41FyT OtT.pdf
2. Господарське право України : підручник : у 2 ч. Ч. 2 / [Андреєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І. І. та ін.]. 2-ге вид., зі змін. та випр. Х. : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2016. 368 с. URL: file:///C:/Users/1/Desktop/Downloads/W4MCFJiAQioXN0LjEM8WE_gMuzz86zF1
3. Правознавство : підручник / за заг. ред. Крестовської Н. М., Кулініч О. О., Романадзе Л. Д.. Одеса: Атлант, 2015. 554 с.
4. Правознавство : підручник для студентів ВНЗ / [Богачова Л. Л. та ін.]. Х. : Фоліо, 2014. 635с. URL: https://bookland.com/download/p/pr/pravoznavstvo_folio/sample.pdf
5. Правознавство : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [Ю. Е. Губені та ін.] ; за ред. Ю.Е. Губені, Р.П. Возняка, В.І. Андріїва. Львів : Українські технології, 2014. 407 с.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт/ URL: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index//>
2. Президент України: офіційне інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>

3. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України.
URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

